

humusvorming kunnen zelfs vlak aan zee duinen spoedig stabiel worden. Maar waar het plantenbeeld verbroken wordt, maakt de wind kuilen en gaten en dan gaat het duin wandelen, zich steeds vervormend.

Wat Van Dieren vertelt van de wandelbaan van de Koegelwiek klinkt haast episch. Heel in 't Oosten van Terschelling ligt nog zoo'n wandelaar en Kooiplakslid op Vlieland is misschien de mooiste. Het is zonde en jammer en overbodig, om zulke duinen vast te leggen, ten slotte verankeren ze wel uit zichzelf.

Van Dieren is maar matig ingenomen met de „Kroonpolders” en hun kunstmatig versnelde duinvorming. Daarbij toch is de aanvankelijke plantengroei geheel uitgeschakeld en zoo ontstaan dan innerlijk vooze zandwallen. Terecht zegt hij dat de biologie alleen de juiste aanwijzing kan geven voor een verzorging van het duinlandschap.

Zeer belangrijk voor verdere duinstudie is het, dat van Dieren een heel systeem van duinvormen heeft opgesteld. Wij komen daar nader op terug. En buitengewoon interessant zijn allerlei historische uitweidingen, waaronder wij ook aantreffen het relaas over de herkomst van de Lepeltjesheide, dat onze lezers reeds kennen.

Het werk is gebaseerd op een langjarige en zeer minutieuze bestudeering van de duinen van Terschelling. Zeer loonend zal het zijn, om onze overige duinen daarmede te vergelijken. Vlieland vertoont veel overeenkomst met Terschelling, maar Texel is dadelijk anders.

Toen de rector-magnificus van de Amsterdamsche universiteit aan Van Dieren mededeelde, dat hij op grond van dit proefschrift *met lof* bevorderd was tot Doctor in de Wis- en Natuurkunde merkte Zijn Hooggeleerde op, dat evenals wij nu nog na ruim zestig jaren profijt hebben van Holkema's Flora der Noordzee-eilanden de Organogene Dünenbildung in de heele twintigste eeuw een grondslag en een aansporing zal vormen voor de studie der duinen.

Wij sluiten ons bij deze uitspraak gaarne aan.

Dr. W. BEYERINCK: *Sphagnum en Sphagnetum*. Mededeeling No. 6 van het Nederlandsch Biologisch Station. (Amsterdam: W. Versluys, ingen. f 1.50).

Het zal onze lezers en vele anderen met hen zeker verheugen, dat de artikelen van Dr. BEYERINCK, die onder den titel *Sphagnum en Sphagnetum* in jaargangen 1932 en 1933 in „De Levende Natuur” verschenen, thans in een handig boek worden gepubliceerd. Wij hebben daarmee nu wel boven alle landen van Europa het beste en het fraaist en rijkst geïllustreerde werk over de veenmossen van het eigen land en aangrenzend gebied en hopen dat de impuls, die hierdoor gegeven wordt aan de studie van een der allerbelangrijkste plantengroepen niet alleen vreugd en voldoening moge verschaffen aan de natuurvrienden, maar ook moge strekken, om het behoud te verzekeren van sphagnum-landschappen van voldoende uitgestrektheid en veilig gelegen. De cultuur staat met *Sphagnum* niet op goeden voet. JAC. P. TH.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Bloeddorstige egels. In een vorig nummer ontleenden wij aan het „N. v. Fr.” interessante mededeelingen over bloeddorstigheid van egels.

De heer A. Postma schrijft daaromtrent aan genoemd blad:

Er zijn twee soorten van egels: een met een hondensnuit (spits) en een met een varkenssnuit (plat). Laatstgenoemde houdt zijn naam van „stikelbaerch” hoog, maar eerstgenoemde soort is kwaadaardig. Inderdaad krijgen bunzings vaak de schuld van wat in werkelijkheid een egel met een hondensnuit misdreven heeft.

En uit Rijs wordt aan het blad gemeld:

Toen wij dit voorjaar een pluimveebedrijf gingen exploiteeren, vroegen wij den boschwachter naar eventuele aanwezigheid van pluimvee-vijanden. Tot onze groote verbazing noemde hij in de eerste plaats den egel en pas in de tweede plaats de kraaien en de eksters. De laatsten

hebben het hoofdzakelijk op onze kuikens gemunt, terwijl de egels geneigd zijn zodra 't iets schemerig begint te worden, los loopende dieren te verscheuren. Daar ze echter uit hun aard traag zijn, gelukt het hun maar zelden een volwassen dier te bemachtigen.

Wij hebben dezen zomer en in het najaar menigmaal onze dieren wild zien opstuiven. Bij onderzoek bleek dan meestal de egel de oorzaak er van te zijn.

De boschwachter is dikwijls een zijner dieren kwijtgeraakt en wanneer hij een egel kan bemachtigen, wordt deze gedood.

(Uitknipsel uit de *Emmer courant* ons toegezonden door den heer A. J. de Boer).

Vogelvoeding in den voorzomer. Onlangs kocht ik uw boek „Het Vogeljaar” en las daarin een en ander over de bonte specht. In verband daarmee wilde ik u toch eens onderstaand berichten. Mijn tuin grenst aan de achterzijde aan de buitenplaats „Oud Berkenrode”. Er komen dan ook allerlei soorten vogels in mijn tuin, speciaal in de mijne, omdat ik de eenige ben, die de vogels voert. Op 3 M. afstand van mijn tuinkamer staat een jonge appelboom, waarin steeds een snoer pinda's en af en toe een stuk spek hangt. Meezen in allerlei soorten en ook het boomklevertje vliegen geregeld af en aan. Sinds twee winters komt echter een bonte spechtenpaar op bezoek. Als alles doodstil is buiten hoor ik eerst de eigenaardige roep, dan verschijnt de vogel eerst zittend tegen den laatsten boom van de buitenplaats, hup in mijn radiomast, dan onder tegen het stammetje van mijn appelboom, nog eens zijn roep en als dan alles doodstil is, wipt hij schrijlings tegen den boom zittend hooger tot hij met een sprongetje omgekeerd aan het snoer pinda's hangt. Dan hakt hij een pindas los van het touwtje om er mee heen te vliegen. Ook spek is voor hem blijkbaar een reuzen lekkernij.

Ik vermoed haast, dat er momenteel jongen zijn, hij is nu tenminste een dure kostganger. Tegen 1 uur strooi ik geregeld wat brood en kaaskorstjes en ook dit is van de gading van mijn specht evenals koude aardappels. Hij eet echter nooit in den tuin, sleept alles mee. Eénmaal zelfs sleepte hij een stuk spek van een half ons mee. Nadien bevestig ik het natuurlijk met meer dan één touwtje. Gisteravond vloog de vogel van 8 uur 's avonds tot over 9 geregeld heen en weer om pindas te halen. Juist had ik een nieuw snoer geregen en heb kunnen constateeren, dat er 20 pindatjes waren weggesleept.

Ik heb echter niet kunnen zien, of ik met de groote of middelste bonte specht te doen heb. Beide vogels hebben echter een roode vlek aan den achterkop en een roode achterhelft van onder. De voorborst en zijanten zijn niet zuiverwit, meer zalmkleurig. De vogels zijn uiterst schuw en vliegen bij 't minste gerucht weg. Eigenaardig is, dat zodra de spechtenroep klinkt, de meesjes vinken, roodborst en zelfs lijsters en musschen wegvliegen.

Een paar weken geleden verscheen voor het eerst een valk in mijn tuin midden tusschen een zwerm scheldende musschen. Dit is voor het eerst, dat ik er één zoo dicht bij gezien heb.

Sinds een paar dagen komt er een kleine boschduif op het broodvoer en aardappelen af. Verleden jaar kwam de vogel ook, toen wist ik den naam echter niet, heb de afbeelding thans in uw boek gevonden.

Heemstede, 28 Mei 1934.

C. J. M. SMIT-VISSER.

Bestuiving van Wintergroen. In verband met uwe verschillende opmerkingen betreffende *Pirola rotundifolia*, o.a. in „De Bloemen en haar Vrienden” bladz. 6 en „In de Duinen” blz. 103, interesseert U misschien het volgende:

Twee jaar geleden plantte ik twee *Pirola*'s uit het wild over in mijn tuin. Thans staan er al 26 plantjes in bloei of knop. Ik heb natuurlijk speciaal op het bestuiven door insecten gelet en nu is het merkwaardige, dat ik de plantjes, zooals u ook opmerkt, nooit door insecten zie bezoeken, met één uitzondering: de laatste dagen komt een kleine aardhommel er geregeld op visite en bezoekt heel conscientieus bloempje voor bloempje.

Amsterdam, 21 Juli 1934.

H. L. DEKKING.

Van Musschen en Kevers. Ik zou U enkele waarnemingen en vondsten willen vermelden, die ik de moeite waard vind voor „De Levende Natuur”.

Allereerst wil ik er de aandacht op vestigen, dat ik op 21, 24, 27, 30 Juni en 10 en 11 Juli in Amsterdam staartlooze musschen waarnam. Eveneens nam ik er een paar op 25 Juli in Bikkbergen.

Nu nog enkele waarnemingen betreffende insecten. Op een avond, tegen 6 uur, vind ik een mierenkoningin met twee ♂♂, die om de beurt copuleerden. Is dit iets buitengewoons, of niet?

Verder ving ik in Bikkbergen *Elatér praeustus*, die volgens Dr. Buekers alleen bij Rotterdam gevangen is, en *Vulda gracilipes*, een kortschildkever, die volgens Calwer's Käferbuch alleen bij Marseille voorkomt. Ook kan ik u mededeelen, dat *Criocephalus rusticus* en *Spondylis buprestoides*, hier zeer algemeen voorkomen.

In Amsterdam vond ik in het Volewijckspark, een *Nacerda melanura* op bloembezoek. Daar